

Projekt
Strategisk planering
Johanna Blomberg

Styrelsen för Stockholm Vatten AB

Taxa för vatten och avlopp 2020

FÖRSLAG TILL BESLUT

Styrelsen föreslås besluta

att godkänna reviderat förslag till taxa för vatten och avlopp 2020 i enlighet med bilaga 1 till ärendet

att hemställa förslaget till kommunfullmäktige i Stockholm och Huddinge för beslut

Mårten Frumerie
Verkställande direktör

Jenny Bengtsson
Avdelningschef
Projekt

Sammanfattning

Ärendet beslutades under styrelsemötet den 12 juni 2019, men på grund av att två tabeller fallit bort från bilagan (sid 9 fig. 1 samt sid 10 fig. 2) behöver ärende ett nytt beslut.

Stockholm Vatten och Avfall har i uppdrag att trygga och säkra de snabbt växande Stockholms och Huddinges dricksvatten- och avloppshantering med en minimerad påverkan på miljön. Det innebär kostnader för förstärkt underhåll och utbyggnad av anläggningar och ledningsnät. För att förverkliga detta, i enlighet med bolagets strategiska plan, behöver intäkterna, genom bruksavgifterna, utvecklas i takt med kostnaderna. Vidare behöver intäkterna för nyanslutning, genom anläggningsavgifterna, spegla motsvarande kostnader.

För att täcka bolagets kostnader för VA-verksamheten under 2020 föreslås en generell höjning av bruksavgifterna med 5 %, inklusive avgifter för särskilda VA-abonnemang. Detta är samma nivå som inriktningsärendet och flerårsplan för 2020-2022. För en jämförbar villa, så kallad typhus A, blir ökningen 189 kr per år. Årskostnaden blir 3 964 kr (inkl. moms). Detta motsvarar en kostnadsökning på 16 kr per månad. För ett flerfamiljshus, så kallad typhus B, blir ökningen 1 437 kr per år, till en total årskostnad på 30 169 kr (inkl. moms). Detta motsvarar en ökning på 8 kr per månad och lägenhet.

I enlighet med beslutad plan för att uppnå full kostnadstäckningsgrad vid ny anslutning av fastigheter föreslås en höjning av anläggningsavgiften som motsvarar 28 % för typhus A, till 156 500 kr (exkl. moms), och 28 % för typhus B, till 351 100 kr (exkl. moms).

Bakgrund

Taxa för VA-tjänster finns reglerat i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Avgifterna ska täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva den allmänna VA-anläggningen, en så kallad självkostnadsprincip. Vidare ska fördelningen av avgiftsuttaget ske utifrån vad som är skäligt och rättvist.

VA-taxan beslutas av kommunfullmäktige i Stockholm respektive Huddinge.

VA-taxan består av två delar, anläggningsavgift och brukningsavgift. *Anläggningsavgiften* är en engångsavgift som betalas i samband med anslutning till det kommunala VA-nätet. *Brukningsavgiften* är en periodisk avgift som betalas fyra gånger per år för att täcka VA-verksamhetens löpande kostnader som exempelvis drift- och underhåll, ränta och avskrivningar. Brukningsavgiften består av tjänsterna vatten (V), spillvatten (S) och dagvatten (D). Dagvattentjänsten kan i sin tur delas upp i dagvatten fastighet (Df), dagvatten gata (Dg) och dagvatten allmän platsmark (Dapm). Utöver brukningsavgiften finns även avgifter för särskilda VA-abonnemang, inkl. serviceåtaganden och industriavloppstaxa.

Vid nationell jämförelse används så kallade typhus vilka ska spegla ett svenskt genomsnitt. Typhus A är enfamiljvilla med 800 m² tomtyta som nyttjar vattentjänsterna V, S, Df, Dg och förbrukar 150 m³ vatten per år. Typhus B är flerfamiljsfastighet med 15 lägenheter med 800 m² tomtyta som nyttjar vattentjänsterna V, S, Df, Dg och förbrukar 2 000 m³ vatten per år.

Anläggningsavgiften har varit oförändrad under flera år vilket har resulterat i en kostnadstäckningsgrad för nyanslutning på ca 40%. På styrelsemötet 2017-12-07 togs beslut att höja anläggningsavgiften under fyra år, med start 2018, för att uppnå 100 % kostnadstäckningsgrad.

Från och med 2018-07-01 gäller en ny konstruktion för dagvattentjänsterna i VA-taxan, i linje med branschföreningen Svenskt Vattens rekommendationer, samt en ny procentuell fördelning mellan vatten och spillvatten i den rörliga delen av brukningsavgiften.

ÄRENDET

Plan för 2019

I samband med prognosarbetet (P1) har en analys gjorts kring eventuella förändringar i kostnader och intäkter för 2020 jämfört med flerårsplanen. Utifrån den information som framkommit under prognosarbetet förväntas brukningsintäkterna bli 10 mnkr lägre 2020. Driftkostnaderna ökar med 5 mnkr varav 3 mnkr beror på omhändertagande av vattenverksslam och 2 mnkr på IT-kostnader. Avskrivningarna minskar med 7,5 mnkr pga. senareläggning av driftsättningen av biolinje 1 vid Henriksdals reningsverk. Likaså blir finansnettot 29 mnkr lägre än beräknat i flerårsplanen pga. lägre ränta.

Den i flerårsplanen föreslagna taxehöjningen på 5 % bibehålls vilket innebär att de taxebaserade intäkterna beräknas uppgå till 1 341 mnkr, dvs 10 mnkr lägre än flerårsplanen. Sammantaget blir dock resultatet år 2020 21 mnkr bättre än flerårsplanen (se tabell 1).

Tabell 1. Resultaträkning prognos 1 för 2019, plan för 2020 i flerårsbudget 2020-2022 och ny plan för 2020.

Inklusive affärer utanför huvudmannaskapet mnr	2019 P1	Ny 2020 Plan	2020 Plan
Taxebaserade intäkter	1 274	1 341	1 351
Övriga intäkter	374	398	398
Summa externa intäkter	1 648	1 739	1 749
Aktiverat arbete	114	124	124
Summa intäkter	1 762	1 863	1 873
Varor/Material/Kemikalier	-83	-85	-85
Entreprenadkostnader	-154	-207	-204
Energikostnader	-140	-135	-135
Skadeståndskostnader	-15	-18	-18
Konsultarvoden	-68	-75	-75
Personalkostnader	-464	-497	-497
Övriga externa kostnader	-413	-404	-402
Summa driftkostnader	-1 337	-1 421	-1 416
Res före avskrivningar och finansnetto	425	443	458
Koncerninterna intäkter och kostnader	63	62	62
Koncerninterna intäkter och kostnader	63	62	62
Res före avskr och finansnetto	488	505	520
Avskrivningar	-365	-374	-381
Finansnetto	-91	-98	-127
Resultat efter finansnetto	32	33	12
Taxeökning, bruksavgift VA	2%	5%	5%

Förslag på taxeförändringar

Anläggningsavgift

För anläggningsavgiften föreslås en höjning motsvarande 28 % för typhus A, till 156 500 kr exkl. moms (195 625 inkl. moms), och 28 % för typhus B, till 351 100 kr exkl. moms.

Avgiftsnivåerna per parameter framgår av tabell 2. Anläggningsavgiften är en summa av ingående parametrar med hänsyn tagen till tomtytan och antalet lägenheter/bostadsenheter.

Enligt preliminär statistik från branschföreningen Svenskt Vatten är anläggningsavgiften för 2019 i Stockholm/Huddinge femte lägsta i Stockholms län. Föreslagen höjning skulle innebära en nivå med mittensegmentet förutsatt att inga andra kommuner höjer. Det senare är dock mindre troligt.

Tabell 2. Anläggningsavgifter, exkl. moms.

Parameter	2019 (nuvarande)	2020 (förslag)
Servisavgift	44 000	51 900
Förbindelsepunktsavgift	40 900	50 700
Lägenhetsavgift	10 800	13 900
Tomtyteavgift	33,40	50,00

Brukningssavgifter - generellt

För brukningssavgifter föreslås en generell höjning med 5 %, inklusive särskilda VA-abonnemang, serviceåtaganden och industriavloppstaxan. Då det finns väldigt många olika kundkategorier följer nedan några exempel på den föreslagna taxeökningen. Det kompletta taxeförslaget för 2020 redovisas i bilaga 1.

Brukningssavgift – enfamiljshus

För en villa, så kallad typhus A, blir ökningen 189 kr per år, till 3 964 kr (inkl. moms). Detta motsvarar 16 kr per månad. Enligt preliminär statistik från branschföreningen Svenskt Vatten är brukningssavgiften för 2019 i Stockholm/Huddinge näst lägst i Stockholms län. Föreslagen höjning innebär ingen förändring.

Taxan för så kallad typhus A föreslås vara följande 2020, inkl. moms:

Grundavgift	1 128 kr/år
Nyttoavgift (prisklass 1)	1 242 kr/år
Dagvattenavgift	428 kr/bostadsenhet
Rörlig avgift	7,77 kr/m ³

Brukningssavgift – flerfamiljshus

För ett flerfamiljshus, så kallad typhus B, blir ökningen 1 437 kr per år, till 30 169 kr (inkl. moms). Detta motsvarar 8 kr per månad och lägenhet. Enligt preliminär statistik från branschföreningen Svenskt Vatten är brukningssavgiften för 2019 i Stockholm/Huddinge näst lägst i Stockholms län. Föreslagen höjning innebär ingen förändring.

Taxan för så kallad typhus B föreslås vara följande 2020, inkl. moms:

Grundavgift	3 964 kr/år
Nyttoavgift (prisklass 2)	8 884 kr/år
Dagvattenavgift	2,23 kr/m ²
Rörlig avgift	7,77 kr/m ³

Brukningssavgift – allmän platsmark

Den som ansvarar för allmän platsmark ska betala en avgift per m² för bortledning av dagvatten.

Taxan för dagvatten allmän platsmark föreslås vara följande 2020, inkl. moms (exkl. moms):

Avgift per m ²	4,28 kr/m ² (3,42)

Avgifter för särskilda VA-abonnemang

Vattenkiosk

För att minska risken för vattenkvalitetsstörningar och för att underlätta servicen för företag som behöver vatten i sin verksamhet finns numera möjlighet att hämta vatten i särskilda vattentankstationer, så kallade vattenkiosker. Hittills finns två vattenkiosker (Liljeholmen och Tensta) men bolaget har ambitionen att etablera flera på sikt. Prislistan i §15 utökas därför med abonnemang för vattenkiosker enligt nedan, inkl. moms (exkl. moms).

Grundavgift	709 kr/abonnemang (567)
Abonnemang*	5 000 kr/år (4 000)

Borttappad nyckel 625 kr (500)

* Rörlig del av bruksavgiften för V+S tillkommer

Tillkommande spillvatten

I vissa verksamheter, vid exempelvis omfattande sprängnings- och schaktarbeten, uppstår ett spillvatten som skiljer sig från vanligt hushålls- och spillvatten pga. betydande inblandning av dag-, drän-, läck- och/eller grundvatten. Eftersom detta inte är en ordinarie spillvattentjänst utökas därför prislistan i §15 med detta "special" spillvatten enligt nedan.

Rörlig bruksavgift för spillvatten, S

50 % av fast nyttoavgift per år enligt §13 p3, 3c

Eventuell överhaltsavgift enligt Industriavloppstaxa §15

Industriavloppstaxa

Bolaget tar ut extra avgifter från industrier och verksamheter som har behov av rening av särskilt förorenat spillvatten. Förutsättningen för att kunna ta avgifterna är att gränsvärdet överskrids för respektive ämne av suspenderat material, biokemiskt syreförbrukande material, totalfosfor och totalkväve.

Gränsvärdet för suspenderat material är idag 300 mg/l vilket motsvarar innehållet i hushålls- och spillvatten. Suspenderat material från hushåll utgörs framförallt av organiskt material vilket är behandlingsbart i reningsverken. Enligt bolagets riktlinjer för läns- och kommunsvatten från byggarbetsplatser är riktvärdet för suspenderat material 100 mg/l. Här handlar det dock om oorganiskt suspenderat material från borrning, sprängning och injektering. Oorganiskt suspenderat material riskerar att sedimentera och bidra till igensättning i ledningsnätet, orsaka slitage på pumpar och i anläggningar samt bidra till större slammängder med högre glödrest. Därför föreslås en komplettering av gränsvärdeslistan med oorganiskt suspenderat material och gränsvärdet 100 mg/l.

Bolagets analys och bedömning

Höjningen av anläggningsavgiften 2020 är kraftig men i linje med bolagets strävan efter 100 % kostnadstäckningsgrad. Före första höjningen 2018 uppgick täckningsgraden till ca 40 %. Höjningen 2020 är den tredje i ordningen. I jämförelse med andra kommuner i Stockholms län skulle anläggningsavgiften efter höjningen hamna i mittensegmentet bland länets 26 kommuner.

Kommunfullmäktiges beslut av 2019 års VA-taxa för Huddinge kommun har överklagats med anledning av höjningen av anläggningsavgiften. Huddinge kommun handlägger ärendet i Förvaltningsrätten i Stockholm och bolaget bistår med underlag. Kommunens senaste yttrande lämnades in den 24 maj 2019. Om kommunfullmäktiges beslut skulle undanröjas behöver bolaget ta fram en ny taxa och rätta de felaktiga avgiftsuttagen. Det kan innebära att den stegvisa höjningen behöver ske under en längre period än föreslagna fyra år. Bolaget bedömer i nuläget risken som begränsad då det finns rättsfall där större höjningar varit skäliga.

Bruksavgifterna höjs generellt med 5 % för 2020 för att täcka VA-verksamhetens kostnader. I jämförelse med andra kommuner i Stockholms län kommer bruksavgiften förbli den näst lägsta även efter föreslagna höjning.

Införandet av avgiften för tillkommande spillvatten är en konsekvens av den nya taxekonstruktionen som började gälla 2018-07-01. Den föreslagna nyttoavgiften på 50 % är i nivå med tidigare avgiftsuttag (55 %). Den rörliga spillvattenavgiften blir däremot lägre än

tidigare vilket minskar intäkterna i storleksordningen 1,5-2 mnkr per år från berörda industrikunder.

Det nya gränsvärdet för oorganiskt suspenderat material är ett mer representativt mått för stora infrastrukturprojekt med länshållningsvatten, exempelvis tunnelbyggen. Förändringen innebär en ökad intäkt i storleksordningen 0,05-0,15 mnkr per år.

Syftet med vattenkioskerna är att minska uttaget av vatten från brandposter. Därför är den föreslagna årskostnaden för ett vattenkioskabonnemang lägre än ett vanligt brandpostabonnemang.

SLUT

Bilagor: 1. VA-taxa 2020 - Taxa för vatten och avlopp Stockholm och Huddinge, förslag